

Csonkultán

Gyere haza azonnal, a kádban van.
Jézusom, Theo lehet a kádban.

Uramisten, gyere már: meghalt.

Összerándult zsigerekkel próbálta volna megkérdezni, mi is történt.
Megfulladt: roppantotta szét agyát a szó a telefonból.
Félájultan vágódott a Skodába, hogyan higgye el, Theo nem csinálhatott ilyet.
Pedig tudta.

Őrülden vezetett, hátában a veszély érzetével. Minek rohanok, tudok vajon bármit is tenni majd?
De azért száguldott a négy kerék, ájulás környékezett sofőrjével.

Ugye nem igaz? Rekedten, poshadt ízű szájából bukott ki a kérdés, az ajtóban Rián kövült,
elfehérült arccal, szálfá egyenesen állván, ajkai kilehelték: de igen!

Egyetlen kiutat látott: Kiírni mindezt magából.

*

Haját hátra hajtotta szél, teste előre hajolt, mint nektárt inni készülő kolibri.
Csendben szenvedett. Megtörött kezekkel markolt fényt, elcsorgott ujjain.
13 évesen letépve összes vágát ment el.
A koporsó agyában fekszik, mozdítaná fedelét, sík arcára sötét árnyéka vetül.
Az egész létezést kopogtatja göcsörtös karmokkal, nem lehet, hogy nincs.
Gyomrára, mellére vértként tapadó remegés szórja szét, fésületlen szellőn ül.
Nem voltak már könnyek, arca fakó, eltaposott kis kincs.
Lemeztelenített madár volt, repülni képtelen. A sokk végig úszott a házon,
beívódott a színtelen falakba, végtelen.

Szeme beletévedt a levegőbe, tompán.
Szívárgó kétségbeesés terült el körülötte, megfoghatatlan, távoli fájdalom nyílt szembogarában.
Mintha valami mélységes tudás kapaszkodott volna arca erdejében.
Gyászolt.

Nem egyszerű gyász volt ez inkább csonkulás, alulmaradás,
agya tiport dióként feslett elő a pontosan nem
meghatározható kín középpontjából.

Pórusi levegőért kiáltottak, elvágottan kijáratot kerestek jégre vált
testében, kijutásért könyörögtek, egyszerű s ostoba világra szerettek volna nyílni.

Semmi, semmit nem jelent.
Mint a lemeztelenített fa könnyei, mint állat ki feszíti burkát – nincs törhető tojáshéj.
Körülötte saját éne néz vissza rá, mint szembe szúrt őrfenyők rikoltása.
Csak kebeltépő iszonyat: NINCS.
Ajkára remegés feszül: NINCS TOVÁBB.
Teste alig pislákol, tépett és értelmetlen,
Tapadó hínár tépi szét a könyörgést: NE.
Hó-kunyhóban egyre csökkenő oxigénnel jeges, nem mozduló
tagokkal hasítódik testén az agyontaposó vágás: HALÁL.
Teste márvány-mozdulatlan.

Ahogy közeledett a folyóson szemből tűzött a fény,
mégis arcfehérsége végig ömlött az arcokon.
Tíz nap után itt van értelmének háromnegyed rész fontosságú helyén: a munkahelyén.
Csendben ölelték.

Mi ez a tíz nap.
Az égre feszülő május, tisztán világra jövő lelkek sóhajtása, élet, életbontó,
örökre egyazon koreográfiában megkapaszkodó igent mondás.
Benne csak NEM volt.
Az almafa alatti nyugtató döngicsélés, félig megnyomorított fél-alvása.

A másik könnyör-kérő szavakat dobált az égnek, hogy kibírja épp ésszel s tudja
szolgálni ezt a mérhetetlen szenvedő anyát, ki sohasem lesz ugyanaz ki volt.

Vigyázta, óvta ezt az ürességbe hullt szívet; ez a szív könnyörgött, káromolt, halált kér,
halált félt s beszélt, beszélt és beszélt.
Agyát tágra válva aggódott, hallgatott, befogadott.

Minden kitiltódott belőle, már enni sem tudott.
Társa fogta a lány kezét, vállára vette a halál szörnyű, nyálkás kötelét és húzta, húzta.
Válaszolt neki, acélozta magát, hogy mindent elviselőnek mutakozzon,
Hogy ő legyen, akibe kapaszkodni lehet.

A koporsó az agyában feküdt. 13 éves, – istenem – most még temetetlen.

Szíve araszol sötét hálójában.
Szemét hideg tengervíz mossa, mint a testét nyilazó madár bukik,
vágódik velőtrázóan homloka sivatagába. Megvakultam: mondja,
lelkemet horzsolja véresre e szó: MEGHALT.

Gyerekkora, kamaszkora, Riánnal való verdeső múltuk is elkezdte nyomni sajgó szívét.

Üveges tekintettel rontott be a szobába.
Pillanatra torkán akadt a kín, de felbomlott elméje már nem állíthatta meg.

Mit tehetnék, mit kellene tennem, hogy békén hagyjon,
a rettegés belökte szétgyalult agyába.
Elméje sarkában tépelődött, hányingere volt az egésztől.

Ti ezt nem értitek meg, nem érted meg!
Rongyolt lábakon, ordítva énekelt, halott arcában soha nem látszott jóllakottság.
Vékony volt és elhasznált, s valami világfájdalmas életre valótlanság sugárzott pórusaiból.
Félt, szorongott, a saját kamasz fiától is.

Nem értitek meg!
Mit?
Napam, az apa még semmit sem mondott erről.
Ez a prefix ette agyát. No meg az alkohol. Állandóan kifordult magából.

Tisztességes volt, a fiú tudta ezt – úgy általában-,
ám csak a családját tudta legyőzni állati
indulatosságaival.

Rosszul volt, ha nézték, jegeces rémületet érzett, de akkor is, ha nem nézték.
De hát szégyellte magát, azt gondolta mi szörnyűséget gondolhatnak róla.

Rián ott állt, arcán repedő békeesség, talán el sem jön vele.
Ki sem tudja majd szakítani ebből a mocskos, bűzös, rozsdával pergetett,
lábszagú folyosó övezte szobából, ebből a szállóból.
28 éves volt, elvált, egy gyerek, a kislány, Theo.
Várta a fiút, várta, mintha egy élet múlna ezen.

A fiú kibandukolt a repedezett falak közül, bocsánat özön rándult arcába.
Milyen esetlen, esendő, kiszolgáltatott most ez a nő.
Milyen is volt, mikor az összes ruháját, bőrröndjét kihányta a magasföldszinti erkélyről?
Pedig akkor még csak néhány hete tartott furcsa kapcsolatuk.
A féltékenység fertőzte, az elvált asszony vérmessége betöltötte a lakótelepi lakást.
Vajon miért vágyódik a se vele - se nélküliségre?
Egy plusz 2 fél szoba összkomfort zengett Rián jajongásától.
Agresszívnek nevezte ez a kemény arcú, férfias nő.
Most Rián könyörgő, szenvedő arcában újra meglátta a szeretni vágyást, nem tudta elutasítani.

Legyen, ahogy van, jó, hogy eljött, kicsit férfinak érezte magát.

*

Búzlótt az alkoholtól, otthon kéthetente, ha fürdött.
Kicsi volt, borostás, üldözési mániája az egekig ért.
162 centi, 50 kiló markánsan szálkás, vad tekintettel.
A seregben bokszolt, soha nem tudták leütni.
Kifejezetten alacsony, arányos, szép-fiú volt.

Patkány vagy, és én mindenkinél többet tudok!
A fiúnak eszébe villant, a könyveivel kellene bátyáznia magát.
Az apa, valamiféle félelemből, paranoiából tiltotta, hogy olvasson.
Ijesztőn tudott hadonászni az orra előtt a kalapács-maródott, száradt kezével.

Ököllel az arcába ütök; értem, mindent értek sikította a fiú belülről.
Hogyan kell saját világunkban élni, hogy ez az izmos, filigrán proletár-
nyomorult ne degradáljon földig minden este.
14 évesen kezdődtek el igazán az esti dolgok.
Soha nem dicsérte a magába hullt kamaszt, vagy csak hihetetlen ritkán tette.
Dicsérni? Jó szót egészen kicsi korában kapott tőle, mikor tanította.
Igen, néha tanította, ilyenkor néha felröppent egy elismerő szó.
Kamaszként mindez eltűnt, ó bár csak egyszer végig hallgatta volna
a fiú egy aprócska történetét.

Barázdált arcából, kétségváraiból, alkohol-bűzös leheletéből folyt a mindent átható elkeseredés
– kétséghalmozás.

Patkányok vagytok, anyáddal együtt!

Mintha mindenki a saját világában élne,
hogy egy aprócska megértés a másik iránt veszélyeztetné azt a semmi lényedet.
Amikor hazajött, soha nem volt teljesen részeg, a konyhában élt,
ott ivott s őt – tíz perces, haránt-impulzustól vezérelvén berontott „szeretteihez”.
Először a fiú anyjához indult, csapódott minden nyílászáró.
Te se érted meg! Ez volt az örök nyitány,
A rádióban bármit is hallott, elkezdődött a paranoia-generátum.
Valami subszerűen nyílt agyában a szorongó, konfliktus-halmaz,
rá kellett vetíteni valakire, s hát ki volt akkor éppen kéznél.

Közösen sehová nem mentek el, nem kirándultak. Néha azonban volt szégyen-robaj.

2-3 évente mulatni mentek. Ugyan egyikőjük sem akarta ezt, rajta kívül.

A szégyen - mint éjszakákon a lobogó kályha repedéseiből kiáramló fénypászma átítatta teljesen a jövőt-szorongó kamaszt.

Ilyenkor teljesen leitta magát a kalapács-edzett, s mindenért őket hibáztatta.

Sikeresen, tökéletesen, elmarta összes testvéreit maga mellől,

harminc-negyven éves sérülései voltak velük szemben,

fel-felhánytorgatta nekik. Akár 10 Ft-os kölcsön meg nem adását is hurcolta egy életen át.

Agenesszel szemben is felbuzogott vérében az állandó sértettség,

oktalan kis senki: gondolta; olykor, ha nyugta volt Agenesz meredten szemlélte szétesni készülő életét.

Már nem merte megütni, Agenesz 14 éves kora után eltűnőben volt a dolog.

Ötpercenként bejön. Ötpercenként valami olyan folyamat zúdul rá,

hogy fuldokol, fa-ízű szájjal; kész hányinger.

Bár megverne. Magányra vágyott, bár önmagával mindig is az volt,

kicserepedett ajkakkal, torokkal már nyelni sem tudott.

*

Ó a karom!

Mint lábatlan, felgyorsított bogarak, szánkáztak az autók, robajuk idegesítette.

A felforrt hűtő vize beterítette karját.

Mögöttük temetetlen holt test. Menekültek.

Vidéki házuk gyászuk közepén is oly mosolygós volt az olvadó napsütésben.

Két hét oldhatatlan magány.

Gyermekeket elveszíteni nem lehet, nem bírható ki.

Ivott, ivott, enni szinte semmit nem evett.

Hol volt már az a várakozó, volt-asszony; repedt szemével csak a kislányt látta. Fürdőkád, meleg víz, gyógyszerek.

Doors, Jim Morrison, 1971. július 3, kád. gyógyszerek; micsoda párhuzam.

A férfi körülötte ugrált, védte a szélről is, megrepedt szívvel bámulta a tetőket s asszonyát. Hangtalan ölelte.

*

Tanította is, néha oldott volt a hangulat köztük. A fiú elképedve érezte, hogy szeretni is tud,

a fiúnak minden vágya elmondani neki, hogy tudja miért ilyen az ő proletár apja.

Pedig mindenért rászólt, nyugodni nem hagyta, üldözte rettegő kétségeivel.

Nem értette a világot, nem értette a jó szót, csak csikorgón vegetált, s dolgozott.

Anyja rettegett – némán tűrte sokáig a siránkozást, ő is menekült, s egyszer meg is csalta.

Egyszerű asszony volt, egyszerű vágyakkal.

Valahol ő is szerette ezt a 13 gyerekes családból jövő megérthetően tiport embert.

Mindig attól félt, hogy gyengének látják. Bele is gyengült,

elő képze magáról: senki és semmi vagyok.

A múltat valahogy fel kell ívben festeni,

képtelen képezni s alant keresendő mi az átfestett is mi az igazi.

A miértekből lettek hogyanok.

Háromszor volt öngyilkossági kísérlete a fiúnak, utoljára 18 évesen.
Soha, de soha nem jött korábban haza az apa, most igen.
A négy négyzetméteres konyhát elborította a gáz. Mindent kikapcsolt, tejet itatott vele,
s hamar elfelejtette megint a miérteket.

Agenesz egyedül volt, senkije se volt igazán, csak bújának, bajának börtönében vegetált.
Barátok, szerelmek híján, s magát sem értette már.

*

Miért kell ezt így, miért nem úgy?
Az asszony is hasonló dolgokat művelt vele. Bár olthatatlan szerette a férfi,
párhuzamok csaptak fel szemöldöke ráncaiban, elbicsaklón.

A hatodik emeleti ablakból többször szedte le a transzparensen ordítót.
Néha nem ugrott oda, felmerült benne mi lenne ha?

Férfinak érezte magát ilyenkor, odaadónak, figyelmesnek, mindent megértőnek.
Néha hagyta, hogy tovább másszon az ablak elnyíló keretében a nőt, aztán mégis leszedte.
Az egyetlen menedék: házuk, telkük a Göcsejségben.

Egyszerűen, számukra is elképesztő volt,
hogyan oda mentek – némileg a világ végére -,
s olcsón megvették ezt a vakolatlan, düledező istállóval, ólakkal keretezett ócskaságot, a falu közepén.

Nekik maga volt a mennyország, a 400 négyszögű telek közepén magasodó almafával, kiszakadván
a budapesti, arctalan, egymásra oda nem figyelés tömegből. Úgy érezték tettek magukért valamit.
Theo akkor még élt, a szőke nyúlánk kamaszodó kislány Amerikában tanult.

Ez éltette Riánt, az alkohol fájó, butító gőzén kívül.
Agenesz a padlásról lehozott lószerszámokkal, istránggal, kocsikerékkel
dekorálta a térdmagasságig a vizes, téglalapon nyugvó ház falait.

Nagy nehezen építették meg a fürdőszobát, hisz csak hétvégeken voltak ott,
kedves kőművesük képes volt hét közben az ő cementjükből a hatodik szomszédban dolgozni.
Húzta, halasztotta az összes javítást is.

Agenesz saját szorongásaihoz körme szakadtig ragaszkodott.
Mintha örökké kellene neki valaki, ki ócsárolja, piszkálja, negatív képekkel dobálja,
hogyan csak sikerüljön belehelni penetráns köddel önképét.

Úgy érezte lassan teljesen elkészül erejével.
Modell nem tarthat örökké.
Már elmúlt harminc éves,
egy szakadt házasságon túl,
imádta a ezt nőt, ám feleségül meg sosem akarta.

*

A kamasz agya oly ritkán rezdült, fénylő alkonyt vágyott,
baldog akkor volt, ha szerelmes lett. Persze fájt neki ez is nagyon.
Valami borzasztó visszafogottság jellemezte, ijedt arcában a bejönni készülő, részeg apja rezgett.
Nem tudta, hogy szorong csak, jégesen szocializációs rémület keretezte testét.

Óvodába sem járt, a homokozóban kicsiként lányokkal játszott.
Hófehér szőke hajában csillanó napfény csak alig volt, bárhol volt kapaszkodott, s rémült.

*

Volt valami rájátszás a pestiektől, hogy mennyire tisztelik a falusiakat.
A férfi érezte ezt, kicsit hiteltelen volt mindez. Ám szívesen politizáltak.
S a férfinak hirtelen barátai lettek, legalábbis ő úgy érezte.
A szőlőhegyi részegség, elfogadás, remény-teljeség mindenben.
A pincékből folyó alkony néha hidegrázást is okozott.
Menthetetlenül megszerette néhányukat.

Most 18 év múltán is elevenen élnek benne képek, imádott ott lenni.

.
.
.
.
.
.
.

Verseket írt, a teraszon kívülre sárguló ősz festette határ néha megrendítette.

„Harmatjában fürdöm hangulattalan időben. Hanggal nem törődöm.
Arcod fényességén bogár, mit elvett az idő vissza visszajár.
De lelkemben vadgalambok nőnek csattogó szárnyaikkal felcsendesülve nyitogatnák nekem a határt.
Étkes szemem vak minden iránt, mikor a régiékbe feledkezem.
A múlt árnyai festik arcomra: ragály, s lemoshatatlan póknyálként kúszik fel az elmúlás.
Szabadulni és megszabadulni. Láncolt talpakkal kifeslett kanapékon gyűlölt életem hadonász felém.

Sajdulón nyílik ajtód, halkulón várlak nap mint nap
Mint gyermek, ha megkapod gyönyör szemekkel ajándékod.

Megértéstelen fakó nyakán a világnak, fordulj magad felé, s hidd írnom kalász, mely feléd hajlik.
Hordozom őseim kincseit, tapasztalásait itt belül, arcomba mégis kétség vegyül.
Hogy jól érzem-e fel életem, míg a múlt úgy fénylik.

Letisztultan evez el előtte élete, burkolja már felöltőjébe,
Nincs halál, mi fogást venne rajta. Nézi az embereket,
csont-aszott szemüregükből kín, kétség-keserv áramol.„

Agenezs hátranézett, mindig a múltja ködlik, mintha nyomor hátizsákja sose válna róla.
De mintha agya barázdált zenitjén fel-feltünedezne az elmúlt elmúlása.

Mostanra már tudta, merre nyílnak az ajtók. Érezte hová, hogyan kell nyúlnia,
a dolgok közelebb jöttek.Rendjén lett minden, katasztrófaérzés halmi ködbe veszően.